

РЕШЕНИЕ

№ 2002

гр. София, 13.04.2020 г.

В ИМЕТО НА НАРОДА

АДМИНИСТРАТИВЕН СЪД - СОФИЯ-ГРАД, Първо отделение 15 състав, в публично заседание на 10.03.2020 г. в следния състав:

СЪДИЯ: Полина Якимова

при участието на секретаря Цветелина Заркова и при участието на прокурора Стоян Димитров, като разгледа дело номер **13134** по описа за **2019** година докладвано от съдията, и за да се произнесе взе предвид следното:

Производството е по реда на чл.203, ал.1 от Административно процесуалния кодекс (АПК), вр. чл.1, ал.2 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди (ЗОДОВ).

Предявен е иск от [фирма], ЕИК[ЕИК], представлявано от управителя М. Р., с правно основание чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди срещу Държавен фонд „Земеделие“ за заплащане на обезщетение за имуществени вреди в размер на 5119,52 лв. във формата на пропуснати ползи, претърпени от незаконосъобразен административен акт – Заповед № 03 РД/810 от 22.02.2019г. на изпълнителния директор на Разплащателната агенция, представляващи законната лихва върху забавеното плащане по заявка за плащане № 03/22160518/89849 от 08.01.2019г. за периода от 08.04.2019г. до 17.06.2019г., заедно със законната лихва от датата на исковата молба до окончателното изплащане на главницата.

Ответникът, Държавен фонд „Земеделие“, чрез представител по пълномощие, в писмения отговор на исковата молба отрича основателността на иска с аргумент, че отношенията между страните по делото не са равнопоставени, което обуславя неприложимост на чл.86, ал.1 ЗЗД. По повод кандидатстването на ищеца пред Фонда по съответната мярка не е уговарян размер на финансовата помощ с конкретни параметри, нито падеж за изплащане на задължението. Нещо повече – към датата на кандидатстване размерът на финансовата помощ не е определен, а това става след извършване на всички задължителни проверки по съответната заявка за плащане.

Макар да е налице първият елемент от отговорността по ЗОДОВ – отменен административен акт, останалите елементи липсват. Наред с това обезщетение за вреди може да се претендира едва след отмяната на акта с влязло в сила определение/решение на съда. В този смисъл искът е недопустим за периода 8.04.2019г. – 15.05.2019г. Поддържа се, че ДФ „Земеделие“ е спазил сроковете за обработка на заявката за плащане, тъй като по силата на чл.19, ал.4, т.3 от Наредбата за условията и реда за прилагане на схеми за предоставяне на плодове и зеленчуци и на мляко и млечни продукти в учебните заведения ответникът изплаща одобрените суми на заявителя в срок до 3 месеца от подаване на заявката. В случаите по чл.18, ал.6 от наредбата срокът се удължава с толкова работни дни, колкото са били нужни за отстраняване на констатираните нередовности и/или непълноти, или за извършване на допълнителни проверки.

Представителят СГП дава заключение за неоснователност на иска и предлага той да бъде отхвърлен.

От фактическа страна се установява, че:

[фирма] е одобрен заявител по схема „Училищен плод“ за учебната 2018/2019г. с УРН 584978.

На 22.02.2019г. изпълнителният директор на Държавен фонд „Земеделие“ е издал Заповед № 03 РД/810, с която спира обработката на Заявки за плащане № 01/22/160518/89849 от 10.12.2018г.; № 02/22/160518/89849 от 7.01.2019г. и № 03/22/160518/89849 от 8.01.2019г.

С влязло в сила на 15.05.2019г. Определение № 3312/ 25.04.2019г. по адм. дело № 3274/ 2019г. на АССГ, III отд., 70 състав цитираният административен акт е отменен и преписката е върната на органа за продължаване на административното производство по заявлението на ищеца.

Преди това, на 23.04.2019г. изпълнителният директор на ДФЗ е издал и Заповед № 03 РД/810#1, с която е възобновил спряната със предходната своя заповед обработка на цитираните три заявки за плащане.

На 17.06.2019г. по банковата сметка на ищеца е постъпила сумата 216317,56 лв. без ДДС, а на 18.06.2019г. сумата 43263,51 лв. ДДС, представляващи възстановени разходи по Заявка за плащане № 03/22160518/89849 от 8.01.2019г.

Спор по така изброените факти между страните не съществува.

От правна страна съдът намира следното:

Отговорността по чл.1, ал.1 от ЗОДОВ е обусловена от кумулативната даденост на три елемента на правопораждащия я фактически състав: 1. незаконосъобразност на акт, действие или бездействие на ответника при или по повод изпълнение на административна дейност; 2. вреди - имуществени или неимуществени и 3. пряка причинна връзка между първия и втория елемент. Отговорността е безвиновна (по аргумент от чл.4 ЗОДОВ).

По отношение на първия елемент - отменената заповед представлява властнически акт на административен орган при неговата административна дейност. Неговата незаконосъобразност е установена с акт на съда – влязло в сила определение на АССГ по цитираното административно дело.

Така първият елемент на отговорността е изпълнен.

Съдържанието на понятието „вреда“ не е дефинирано от законодателя въпреки употребата му в редица разпоредби на Закона за задълженията и договорите. Според трайното разбиране, наложило се в теорията и в съдебната практика, вредите са

последници от засягане на субективни права, на защитени от правото блага, които не са предмет на права, както и от накърняване на фактически отношения, които правото защитава. Вредата представлява смущение, накърняване или унищожаване на благата на човека, представляващи неговото имущество, права, телесна цялост и здраве, душевност и психическо състояние.

Имуществените вреди представляват разликата между имуществото на кредитора след засягане на благото и това, което би имал, ако нямаше засягане. Те са два вида - претърпени загуби и пропуснати ползи. В разглеждания случай се претендират пропуснати ползи – осуетяване на възможността ищецът да ползва и получи приход от паричните си средства. По силата на чл.19, ал.4 от Наредбата за условията и реда за прилагане на схеми за предоставяне на плодове и зеленчуци и на мляко и млечни продукти в учебните заведения – Схема "Училищен плод" и Схема "Училищно мляко" Държавен фонд "Земеделие" изплаща одобрените суми на заявителя в срок до 3 месеца от подаване на заявката. Спорната заявка за плащане е подадена на 8.01.2019г. Ответникът не се ангажира с твърдение, нито сочи доказателства за това колко работни дни са били нужни за отстраняване на констатирани нередовности /или непълноти или за извършване на допълнителни проверки. Такива действия не са предприети от фонда в периода 8.01.2019г. – 22.02.2019г., когато е произнесен незаконосъобразният административен акт. Обратен извод не може да бъде обоснован с приложените към отговора на исковата молба доказателства – отговори на уведомително писмо за искане на допълнителна информация, които във времеви план касаят периода 24.04.2019г. – 9.05.2019г., докато плащането е извършено в средата на м. юни 2019г.

При спазване на срока по чл.19, ал.4 от Наредбата сумата по заявката за плащане с дата 8.01.2019г. е следвало да бъде изплатена на ищеца най-късно на 8.04.2019г. за този период дружеството е било лишено от възможността да ползва собствените си средства в размер на 216317,56 лв. и 43263,51 лв. /общо 259581,07 лв./ Установи се, че сумата по заявка за плащане № 03/22160518/89849 от 8.01.2019г. е постъпила по банковата сметка на ищеца на 17.06.2019г. и на 18.06.2019г. или, за периода 08.04.2019г. – 17.06.2019г. търговецът е лишен от възможността да ползва собствените си средства в размер на 259581,07 лв., като така е понесъл вреди във формата на пропуснати ползи, чийто минимален и неподлежащ на нарочно доказване размер е този, равен на размера на законната лихва за периода на задържане на сумата. Липсата на необходимост от доказване на вреди в размер на законната лихва произтича от нормата на чл.86, изр.1 ЗЗД. Само в случай, че кредиторът твърди претърпени вреди в по-висок размер и претендира тяхното заплащане от своя длъжник, той ще следва да стори това в исково производство по общия ред (арг. чл.86, изр.2 ЗЗД).

Съдът, по реда на чл.162, пр.1 ГПК, като съобрази, че не са необходими специални знания от областта на науката, изкуството, техниката или занаятите, изчислява размера на законната лихва върху сумата от 259581,07 лв. за процесния период 08.04.2019г. – 17.06.2019г. и определя същия на 5119,93 лв.

Относно четвъртата предпоставка - причинна връзка между незаконосъобразния акт на орган на ответника и настъпилия вредоносен резултат:

Доказана е причинно-следствената връзка между незаконосъобразната заповед на изпълнителния директор на ДФЗ и имуществената вреда от 5119,93 лв. - ако не беше издадена заповед за спиране обработването на заявлението за плащане, ищецът не би

се лишил от правото да ползва собствените си средства в размер на 259581,07 лв. за периода 08.04.2019г. – 17.06.2019г.

Кредиторът не дължи покана към длъжника по аргумент от чл.84, ал.2 ЗЗД – разпоредбата визира момента на възникване на изискуемостта на едно облигационно задължение, чийто източник е договор. Паричното задължение на ДФЗ обаче намира своето правно основание в осъществено от негов орган непозволено увреждане, поради което приложима е нормата на ал.3 на чл.84 ЗЗД. Тезата на ответника не държи сметка за принципа за пълна обезвреда на вредите, причинени от непозволени увреждане, установен в чл.51, ал.1 ЗЗД. Нейното споделяне би довело до освобождаване от отговорност на деликвента за причинените от него вреди за периода от осъществяване на вредоносното деяние до момента на обективизиране на претенцията на увредения за обезвреда.

На следващо място, главният иск е насочен към репарирание на вредите, причинени на ищеца от незаконосъобразен акт на орган на ответника, изразява се в пропуснати ползи и се измерва със законната лихва. Тази претенция е самостоятелна и не е свързана с дължимото от деликвента обезщетение за забава при изплащане на обезщетението за причинени имуществени вреди, което обезщетение за забава представлява самостоятелно по вид и основание парично задължение на длъжника, обусловено от и дължимо се заради ненавременното изпълнение на паричното задължение за обезвреда и по силата на закона (чл.86, изр.1 ЗЗД) се измерва също със законната лихва.

По тези съображения предявеният главен иск като основателен и доказан следва да бъде уважен за целия претендиран размер от 5119,52 лв., доколкото съдът не би могъл да се произнася plus petitum независимо от установената основателност на иска за сумата от 5119,93 лв.

С оглед основателността на главния иск, такава е и акцесорната претенция на ищеца за заплащане на обезщетение за забава в размер на законната лихва върху уважения размер на обезщетението, считано от датата на предявяване на иска до окончателното изплащане на задължението (съобразно отправения към съда petitum, който ограничава правомощието му да приеме по-ранен момент на настъпване на изискуемостта на ищцовото притезание).

На основание чл.10, ал.3 ЗОДОВ основателна е претенцията на ищеца за присъждане на сторените в производството разноски в размер на 25 лв. заплатена държавна такса. Така мотивиран, Административен съд София-град, I отделение, 15 състав

РЕШИ:

ОСЪЖДА, по иск с правно основание чл.1, ал.1 от Закона за отговорността на държавата и общините за вреди, Държавен фонд „Земеделие“ да заплати на [фирма], ЕИК[ЕИК], адрес: [населено място], [улица], ет. 1, ап. 3, представлявано от управителя М. Д. Р., обезщетение за претърпени имуществени вреди в размер на 5119,52 (пет хиляди сто и деветнайсет лева и петдесет и две стотинки), представляващи пропуснати ползи за периода 08.04.2019г. – 17.06.2019г., произтичащи от отменената Заповед № 03 РД/810 от 22.02.2019г. на изпълнителния директор на Държавен фонд „Земеделие“, заедно с обезщетение за забава в размер на законната лихва върху главницата, считано от датата на предявяване на иска в съда (20.11.2019г.) до окончателното изплащане на задължението.

ОСЪЖДА Държавен фонд „Земеделие“ да заплати на [фирма], ЕИК[ЕИК], адрес: [населено място], [улица], ет. 1, ап. 3, представлявано от управителя М. Д. Р. 25 (двайсет и пет) лв. разноски по делото.

Решението е постановено при участието на прокурор от СГП.

Решението подлежи на обжалване чрез Административен съд София-град пред Върховен административен съд в 14 дневен срок от съобщаването му на страните.

СЪДИЯ: